Rekabet Yasağında Cezai Şart

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 11. Hukuk Dairesi	25.12.2025	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/2980	2025/7807	TBK 420, TBK 444, TBK 445, TBK 446, TBK 447, HMK 373/1

ÖZET

İstifadan üç gün sonra rakip firmada bölge satış yöneticisi olan işçiden rekabet yasağı cezai şartı istendi. Derece mahkemeleri tek taraflı ceza koşulunu TBK 420/1'e göre hükümsüz saydı; Yargıtay, özel hüküm olan TBK 444-447'ye göre karar verilmesi gerektiğini belirterek bozdu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/rekabet-yasaginda-tek-tarafli-cezai-sart-2025-7807/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2025/2980 E. , 2025/7807 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : ... Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2023/997 Esas, 2025/495 Karar

HÜKÜM : Esastan ret

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

KARAR

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davalının, müvekkili şirkette 07.06.2021-24.06.2022 tarihleri arasında “... Satış Sorumlusu” olarak çalıştığını, davalının iş sözleşmesini istifa ederek sona erdirdiğini, davacının ... ve ... Bölgesinden sorumlu satış sorumlusu olarak bölgedeki tüm satış ve

pazarlama stratejisine hakim olduğunu, sözleşme hükmünde davalının, rekabet yasağına aykırı davranmayacağı, aksi halde cezai şart-tazminat ödeyeceği hususlarının kararlaştırıldığını, yükümlülüğe rağmen davalı tarafın müvekkili şirketten ayrılır ayrılmaz müvekkili ile aynı sektörde faaliyet gösteren ... Isıtma ve Soğutma Sistemleri Sanayi Ticaret Anonim Şirketi'nde (...) işe başladığını, davalının ...'ta "bölge satış yöneticisi" olarak çalıştığını, müvekkil şirketin ticari sır niteliğindeki bilgilerine sahip olması sebebiyle 1 yıllık süre dolmadan rakip firmada çalışmaya başlamasının cezai şartı gerektirdiğini ileri sürerek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 10.000,00 TL cezai şart bedelinin davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; zarar verme ihtimalinin davacı tarafça ispatlanmasının ve işçinin iş pozisyonu ile meslek sırlarına vakıf olup olmadığı hususlarının değerlendirilmesi gerektiğini, müvekkilinin iş yerinin hiçbir sırrına vakıf olmadığını, rekabet yasağının geçerliliğinin işverenin korunmaya değer haklı bir menfaatinin varlığı, iş ilişkisinin işçiye üretim sırları veya işverenin işleri hakkında bilgi edinme olanağı, müşteri çevresi hakkında bilgi edinme olanağı ve işverenin önemli bir zarara uğrama ihtimalinin bir arada bulunmasına bağlı olduğunu savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile işçi ve işverenin rekabet yasağı anlaşmasına bir ceza koşulu koyabileceği ancak bu ceza koşulunun geçerliliğinin 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (TBK) 420/1 hükmü gereğince sadece işçi aleyhine bir ceza koşulu olmaması ve bunun karşılığında işverenin de bir edim üstlenmiş olmasına bağlı olduğu, somut olayda hizmet sözleşmesinde yalnızca işçi aleyhine cezai şart koşulu öngörüldüğü, hizmet sözleşmesi ve rekabet yasağı anlaşmasının geçerli ise de tek taraflı ceza koşulu içeren sözleşme maddelerinin hükümsüz olduğu gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, hüküm, davacı vekili tarafından istinaf edilmiştir.

IV. İSTİNAF

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile İlk Derece Mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmadığı gerekçesiyle davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiş, hüküm, davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Dava ve Hukuki Nitelendirme

Dava, rekabet yasağına aykırılıktan kaynaklanan cezai şartın tahsili istemine ilişkindir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Davacı taraf; ... satış sorumlusu olarak çalışan davalının, iş sözleşmesi sona erdikten sadece 3(üç) gün sonra, davacı ile aynı sektörde faaliyet gösteren ... Isıtma ve Soğutma Sistemleri Sanayi Ticaret Anonim Şirketi'nde bölge satış yöneticisi olarak işe başladığını, şirketin ticari sır

niteliğindeki bilgilerine sahip olması sebebiyle 1(bir) yıllık süre dolmadan rakip firmada çalışmaya başlamasının cezai şartı gerektirdiğini ileri sürmüş, davalı ise; çalıştığı pozisyon itibariyle davacı iş yerinin hiçbir sırrına vakıf olmadığını, işverenin işleri hakkında ve müşteri çevresi hakkında bilgi edinme olanağı bulunmadığını savunmuş, Mahkemece davanın reddine karar verilmiştir.

Rekabet yasağı sözleşmesi, işçinin iş sözleşmesi devam ederken işverenin müşterilerini tanıması ya da iş sırlarını öğrenmesi sebebiyle, iş ilişkisi sona erdikten sonra belirli bir faaliyet alanında, belirli bir coğrafi bölgede ve belirli bir zaman dilimi içinde işverenle rekabet teşkil edecek herhangi bir faaliyette bulunmaması hususunu içeren sözleşmedir. İşçinin rekabet etmeme borcunun, diğer bir ifade ile, işverenle rekabet yasağının iş sözleşmesi sona erdikten sonra da devam etmesi isteniyorsa, tarafların bunu ayrıca ve açıkça sözleşmeyle kararlaştırması gerekir. Bu kararlaştırma ayrı bir sözleşmeyle yapılabileceği gibi, mevcut iş sözleşmesine konulacak özel bir hükümle de yapılabilir.

Taraflar arasında akdedilen 07.06.2021 tarihli Belirsiz Süreli İş Sözleşmesi'nin "Rekabet Yasağı" başlıklı 18. maddesinde aynen; "Personel, işverene ait iş yerinden sözleşmenin sona ermesi ile birlikte ayrıldıktan sonra 1 yıl süre ile iklimlendirme, Kombi üretimi ve satış pazarlama sektörlerinde faaliyet gösteren rakip işletmelerde, işverenin faaliyet alanında yer alan firmalar ve kurumlarda ..., ..., ..., ... ve ... illerinde İşverenin iş yerinde (işyerlerinde) ürettiği mallardan bazılarını ve/veya tamamını üreten ve/veya stratejik planlamaya göre üretilmesi planlanan ve programa alınan ürünleri üreten ve ticaretini yapan bir iş yeri kurmamayı, belirtilen malların üretildiği başka bir iş verene ait iş yerinde çalışmamayı, aynı malları üreten bir ortaklığa doğrudan veya dolaylı olarak ortak olmamayı veya sair bir surette doğrudan ve/veya dolaylı olarak rekabet etmemeyi kabul ve taahhüt eder. Personelin rakip bir firmaya karşılıklı olsun olmasın danışmanlık yapması veya yardımcı olması, ayrıca kendisi ya da birinci derece akrabaları adına bir işletme kurulması da yasak kapsamındadır. Rekabet yasağının ihlali durumunda, Personel, son 2 aylık brüt ücreti tutarında cezai şart ödemeyi kabul eder. İş verenin daha fazla uğradığı bir zarar varsa bunu ayrıca talep etme hakkı saklıdır. İş veren ayrıca rekabetin durdurulmasını menini de talep edebilir." şeklinde düzenlenmiştir. Buna göre, davalı/işçinin iş sözleşmesi sona erdikten sonra da rekabet etmeme borcunu üstlenmiş olduğu çok açıktır. Dolayısıyla Mahkemenin TBK'nın 420/1 hükmü muvacehesinde, hizmet sözleşmesinde yalnızca işçi aleyhine cezai şart koşulu olduğu, ancak tek taraflı ceza koşulu içeren sözleşme maddelerinin hükümsüz kalacağı gerekçesiyle davanın reddine karar vermesi doğru olmamıştır.

Ayrıca davalının "bölge satış sorumlusu" olarak işe başladığı davalı şirkette sorumlu olduğu bölge davacının da aktif iş yaptığı ... Bölgesi ve özellikle taraflar arasındaki rekabet yasağı şartında coğrafi sınırlama kapsamında belirtilen ... ili olduğu, davalı ile ... arasında yapılan sözleşmeden açıkça anlaşılmaktadır. Diğer yandan davalının "... satış sorumlusu" olarak çalıştığı davacı şirketin işleri ve müşteri çevresi hakkında bilgi ve sırlara vakıf olmadığının kabulü de mümkün değildir.

Bu durumda, davalının, davacı tarafla öncesinde iş sözleşmesi hükümlerine göre iş ilişkisi içerisinde oldukları, davacı ile imzaladıkları sözleşmede rekabet yasağına ilişkin olarak yer sınırlaması bulunduğu, bu yasağa ilişkin sözleşmenin TBK'nın 4 44... . maddeleri uyarınca geçerli olduğu, davacı ile aynı alanda ve coğrafi bölgede faaliyet gösteren davalı şirkette bölge satış

sorumlusu olarak sadece üç gün sonra işe başladığı, davalının davacı şirketin müşteri portföyünde bulunan müşteriler ile haksız rekabet oluşturacak iş ilişkisine girmesinin kaçınılmaz olduğu, taraflar arasındaki sözleşmenin rekabet yasağını düzenleyen 18. maddesi uyarınca son iki yıllık brüt ücret tutarı kadar cezai şart uygulanabileceği nazara alınarak özel hüküm niteliğindeki TBK'nın 444-447 maddesi hükümleri değerlendirilmek suretiyle bir karar verilmesi gerekirken, TBK'nın 420/1 hükmü uyarınca davanın reddi doğru olmamış, hükmün bozulmasına karar verilmesi gerekmiştir.

VI. SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, davacı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile İlk Derece Mahkemesince verilen karara yönelik istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının BOZULARAK KALDIRILMASINA, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 373/1 hükmü uyarınca dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 25.12.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.